

В. В. Саверська-Лихошва, В. Д. Кульбако

НАРИСИ З ІСТОРІЇ ВАРВИ

До
920-річчя
заснування

Варва, 1999 рік

СПРАВА № 436

(копія)

В и р о к

1 лютого 1933 року. м. Варва

Голова—Шолом,

Народні засідателі—Литвиненко, Кишка.

Секретар—Запора.

Розглянувши на відкритому засіданні справу по звинуваченню громадянина с. Антонівки Марченка Івана Никифоровича, 47 років, малограмотний, одружений, кулак.

Землі мав 15 дес., використовував найману працю.

Підсудному доведено тверді завдання по м'ясозаготівлі 77 кг. Замість того, аби виконати, підсудний не виконав жодного кілограма.

ПРИСУДИВ:

Марченка І. Н. визнати винним за 4.2. арт. 58 КК Позбавити волі у виправно-трудовах таборах в місцях далекого ув'язнення на 7 років, конфіскувати все майно, а після відбуття покарання, позбавити в правах на 4 роки, вислати за межі УРСР на 5 років, Міра запобігання—під вартою.

Вирок оголошено і може бути оскаржений на протязі 5 діб.

ГОЛОДОМОР 1932-33 р. р. у ВАРВИ

Це жахливе лихо не обійшло і Варву. Точних даних про кількість померлих в райцентрі немає, але в 1990 році школярами було опитано жителів Варви. За приблизними даними померлих від голодомору—більше, ніж 350 чоловік. Їх список знаходиться у Варвинському краєзнавчому музеї: Бабенко Хома, Дубовик Григорій, Бабенко Тихон, Телух і 5 дітей, Діброва Марфа і 8 дітей, Шабайда Оксана і дитина та інші.

РОЗПОВІДЬ ЖИТЕЛЬОК ВАРВИ ЛИХОШВИ О. В.

ТА ФЕДЧЕНКО Г. В.

Одарка Василівна:

«Мій чоловік працював у колгоспі і щодня приносив затірку (дерть, змішана з деякими добавками). Ми її їли, щоб не померти з голоду. Також ходили на поле і виривали мерзлу картоплю, яка лишилась від минулого урожаю.

Весною було дуже важко, зовсім не було чого їсти. Діти дуже схудли, самі кістки лишилися.

Вулицями можна було бачити страшну картину: обезсилені люди виповзали із своїх хат і лізли, бо не було вже сили ходити, в пошуках першої зелені. Їли різний бур'ян, що з'являвся весною. Від цього дуже болів живіт.

У Варві було дуже багато померлих, яких нікому було поховати. Влада відряджала щодня гарбу з двома чоловіками вулицями села, щоб ті підбирали померлих людей і звозили їх до великих ям (могил). Перевертали гарбу і таким чином здійснювали похорон. Кладовище, тобто яма, де ховали померлих у 1933 р. було на місті стадіону—сучасного запасного поля. Коли його робили, то багато людських скелетів знаходили».

Ганна Василівна:

«Я навпаки дуже опухла, ноги і руки були, як колодки, а потім тріскались і довго не заживали. Потім я остаточно виснажилась і настав летаргічний сон. До мене привезли фельдшера і він сказав, що потрібно випивати тричі на день по 3 столові ложки молока. Але його не було, бо восени здохла корова. Мені щодня вливали 3 ложки води. Так я проспала два тижні. Інколи рідним здавалося, що я померла. Мені в 1933 р. було 30 років.

Коли трохи відійшла, вирішила поїхати у Воронежську область до сестри, бо там голоду не було. Пам'ятаю, сиджу у Харкові на вокзалі. Підходить солдат і говорить: «Мамаша, візьміть кусок хліба. Може, і моя мати десь так сидить і їй хтось допоможе». А виглядала, я, напевне, на всі 50 або й більше.

Був у нас у Варві і такий випадок. Жила собі жінка Ганна Юрченко по сучасній вулиці Лютневого повстання. Її знесилену від голоду кинули разом із трупами на гарбу і відвезли до загальної могили. Вночі вона прийшла до тям, по трупах вибралась із могили і прийшла додому».